እውነት ወይስ ልቦለድ?

ክትባቶች ኦቲዝምን አያመጡም።

ኦቲዝም የሰው ልጅ ልዩነት መደበኛ አካል ነው።

ኦቲዝም ያለባቸው ሰዎች ስለ ዓለም የሚያስቡት እና የሚገነዘቡት ከሌሎች ሰዎች በተለየ መንገድ ነው። እነዚህ ልዩነቶች የአንድን ሰው ማህበራዊ ግንኙነት፣ ንግግር እና ባህሪ ሊያካትቱ ይችላሉ። ኦቲዝም ውስብስብ የሆነ ምርመራ ሊሆን ይችላል፣ ነገር ግን የሰው ልጅ ተፈጥሯዊ ልዩነት መደበኛ አካል ነው።

አንድ የተጭበረበረ ጥናት ዘላቂ የሆነ ጥርጣሬን አስነስቷል።

በክትባት እና በኦቲዝም መካከል ስላለው ግንኙነት የሚነሱ ብዙ ስጋቶች የመጡት አንድሪው ዌክፊልድ The Lancet በተባለ የምርምር መጽሔት ላይ ካሳተሙት ጥናት ነው። ጥናቱ 12 ልጆችን አካቷል። ልጆቹ የMMR ክትባትን ከወሰዱ በኋላ ብዙም ሳይቆይ የእድገት ልዩነቶች የመጀመሪያ ምልክቶች ማሳየት እንደጀመሩ አረጋግጧል። Wakefield በMMR እና በኦቲዝም መካከል ግልጽ የሆነ ሳይንሳዊ ግንኙነት ማግኘት አልቻለም፤ ሆኖም የMMR ክትባት ጥቅም ላይ መዋል የለበትም የሚል ድምዳሜ ላይ ደርሷል።

በ2010 The Lancet ጥናቱን ሰርዞታል። Wakefield ምርምሩን ሲያካሂድ ሥነ-ምግባርን በሚጥስ መልኩ እንደሠራ ደርሰውበታል። Wakefield በልጁ የልደት ድግስ ላይ ከልጆች የደም ናሙናዎችን ወስዶ ነበር። Wakefield በጥናቱ ውስጥ የነበሩትን ልጆች አላስፈላጊ እና ወደ ሰውነት ውስጥ ዘልቆ መግባትን የሚያካትቱ የሕክምና ሂደቶች ውስጥ እንዲያልፉ አድርጓቸዋል። በተጨማሪም አስቀድመው ስለ MMR ክትባት ስጋት ከነበራቸው ወላጆች የገንዘብ ድጋፍ እንዳገኘ አልገለጸም። የBritish Medical Council Wakefieldን በ30 የሙያ ስነምግባር ጥሰቶች ጥፋተኛ ሆኖ አግኝቶታል። የህክምና ፍቃዱን ነጥቀውት ህክምና እንዳይሰጥ አግደውታል።

ይህ አጭበርባሪ ጥናት አንዳንድ ተንከባካቢዎች የMMR ክትባትን እንዳያምኑ እና ለልጆቻቸው እንዳይሰጡ አድርጓቸዋል። በተጨማሪም በዓለም ዙሪያ ኩፍኝ ዳግም እንዲያንሰራራ አስተዋጽኦ አድርጓል። ጥናቱ መጀመሪያ ከታተመበት 28 ዓመታት ወዲህ፣ በእንግሊዝ እና ዌልስ ብቻ ወደ 90,000 የሚጠጉ የኩፍኝ በሽታ ሪፖርቶች ተመዝግበዋል። ዩኤስ በሽታው በ1991 ከተወገደ ወዲህ ከፍተኛውን የኩፍኝ በሽታ በማስተናገድ ላይ ትገኛለች። በ2025 ውስጥ 2,289 የተዘገቡ ክስተቶች ነበሩ።

በርካታ ሰፊ ጥናቶች ይህንን የተሳሳተ እምነት ውድቅ አድርገውታል።

ለWakefield የሀሰት ጥናት ምላሽ፣ በክትባት እና በኦቲዝም መካከል ስላለው ግንኙነት ያለው ስጋት ጨመረ። ይህም ተመራማሪዎች በዓለም ዙሪያ በክትባት እና በኦቲዝም መካከል ያለውን ማንኛውንም ግንኙነት የሚመረምሩ በደርዘን የሚቆጠሩ ጥናቶችን እንዲያዘጋጁ አድርጓቸዋል። ከነዚህ ጥናቶች ውስጥ አንዳቸውም ቢሆኑ የWakefieldን ግኝቶች እንደገና ማረጋገጥ ወይም በMMR ክትባት እና በኦቲዝም መካከል ምንም ዓይነት ግንኙነት ማግኘት አልቻሉም።

ጊዜው በአጋጣሚ የተገጣጠመ ነው

ከኦቲዝም ምርመራ በኋላ፣ ወላጆች እና ተንከባካቢዎች በልጃቸው ላይ ኦቲዝም ምን እንዳስከተለ ሊገረሙ ይችላሉ።

ህጻናት የMMR (የኩፍኝ፣ የጆሮ ደግፍ እና የሩቤላ) ክትባት ከ12 – 15 ወራት ባለው ጊዜ ውስጥ ይወስዳሉ። ይህ ልጆች የኦቲዝም መለያ ምልክቶችን ማሳየት የሚጀምሩበት ተመሳሳይ ዕድሜ ነው። በዚህ የጊዜ መገጣጠም ምክንያት፣ ተንከባካቢዎች ክትባቱ ከልጃቸው የኦቲዝም ምርመራ ውጤት ጋር የተያያዘ ነው ብለው ሊያስቡ ይችላሉ።

ከ **1-2** አመት,

- ልጆች መናገር ይጀምራሉ።
- ማህበራዊ ግንኙነት ይበልጥ ውስብስብ ይሆናል።
- የኦቲዝም (Autism) ምልክቶችን ለይቶ ማወቅ ብዙውን ጊዜ ቀላል ይሆናል።
- ልጆች የመጀመሪያውን የኤም.ኤም.አር (MMR) ክትባት መጠን ያገኛሉ።

ነገር ግን በኦቲዝም እና በክትባት መካከል ምንም አይነት ግንኙነት እንደሌለ በርካታ ጥናቶች አሳይተዋል።

የምርመራ መሻሻሎች የቁጥር ጭማሪዎችን ሊያስረዱ ይችላሉ

ባለፉት 20 ዓመታት ውስጥ ኦቲዝም ያለባቸው ልጆች ቁጥር ጨምሯል። ሆኖም፣ ኦቲዝምን የመመርመሪያ መመዘኛዎች እና የምርመራ ተደራሽነትም ተስፋፍቷል። ካለፈው ጊዜ ይልቅ ዛሬ ስለ ኦቲዝም ሰፊ ግንዛቤ አለ። ወላጆች፣ አስተማሪዎች እና ዶክተሮች የኦቲዝም ባህሪያትን በተሻለ ሁኔታ ለይተው ማወቅ እና ልጆች ምርመራ እንዲያገኙ መርዳት ይችላሉ። ዛሬ የኦቲዝም ምርመራ የሚያገኙ ልጆች ባለፈው ጊዜ ላያገኙ ይችሉ ነበር። ሳይንቲስቶች አሁንም ኦቲዝምን ምን እንደሚያመጣ እያጠኑ ነው።

በኦቲዝም ምርመራዎች ውጤት ላይ የታየው ጭማሪ ተመራማሪዎች የኦቲዝምን መንስኤዎች እንዲመረምሩ አድርጓቸዋል። ወቅታዊ ንድፈ ሐሳቦች እንደሚጠቁሙት በዘር የሚተላለፍ እና ከውልደት በፊት ጀምሮ የሚኖር መሆኑን ነው። ለምሳሌ፣ መንታ ልጆች ላይ የተደረጉ ጥናቶች እንዳረጋገጡት፣ አንድ ተመሳሳይ መንታ ኦቲዝም እንዳለበት ከተረጋገጠ፣ ሌላኛው መንታም የመያዝ ዕድሉ ወደ 90% ያህል ነው። ጥናቶች በእርግዝና ወቅት የሚከሰቱ የአካባቢ ተጽዕኖዎች ኦቲዝምን ሊያስከትሉ እንደሚችሉም ይጠቁማሉ። ተመራማሪዎች ሌሎች አስተዋጽኦ ሊያደርጉ የሚችሉ ምክንያቶችን መፈለጋቸውን ቀጥለዋል።

እንደ እድል ሆኖ፣ ክትባቶችም ሆኑ የክትባት ንጥረ ነገሮች ኦቲዝምን ያስከትላሉ ወይ የሚለው ጥያቄ በሳይንስ ምላሽ አግኝቷል። ውጤቶቹ ግልጽ ናቸው፦ ክትባቶች ኦቲዝምን አያመጡም።

የኤም.ኤም.አር (MMR) ክትባት ደህንነቱ የተጠበቀ ነው፤ ኩፍኝ ግን አደገኛ ነው።

ኩፍኝ እንደ የሳንባ ምች፣ የአንጎል እብጠት፣ የመስማት ችሎታ ማጣት እና ሞት የመሳሰሉ ከባድ ጉዳቶችን ሊያስከትል የሚችል፣ ከፍተኛ አደጋ ያለው ተላላፊ በሽታ ነው።

ከአስር አመታት ምርምር በኋላ፣ ክትባቶች ኦቲዝምን አያመጡም ብለን በልበ ሙሉነት መናገር እንችላለን። ይህ ማለት እንደ ወላጅ ወይም ተንከባካቢ፣ ልጆችዎን ለማስከተብ በመምረጥዎ በራስ መተማመን ሊኖርዎት ይችላል ማለት ነው።

ከኤምአርአር ክትባቱ በፊት በዩኤስ ውስጥ በየዓመቱ፣

- ኩፍኝ ከ3 እስከ 4 ሚሊዮን የሚሆኑ አሜሪካውያንን አጥቅቶ ነበር።
- በኩፍኝ ምክንያት በመቶዎች የሚቆጠሩ ሰዎች ሞተዋል።
- በሺዎች የሚቆጠሩ ሰዎች በሆስፒታል ታክመዋል።
- ከ15 ዓመት በታች የሆኑ ሁሉም ማለት ይቻላል ልጆች በበሽታው ተይዘው ነበር።

IMMUNIZE FOR GOOD

IMMUNIZE COLORADO